

IZVJEŠTAJ SA ARHEOLOŠKIH ISKOPAVANJA NA LOKALITETU GORNJA TUZLA

Uvod

U periodu od 27. do 31. augusta 2018. godine izvršena su arheološka iskopavanja na lokalitetu Gornja Tuzla. Prvi koji je 1949. godine konstatovao postojanje arheološkog lokaliteta na ovom prostoru bio je Đuro Basler. Nakon toga, Borivoj Čović je otvorio prvu sondu na ovom lokalitetu 1955. godine, s ciljem da se utvrdi da li postoji više grobova iz starijeg željeznog doba. Tek naredne, 1957. godine utvrđen je kompletan kulturni sloj. Pri tome se kopalo sve do zdravice. Tom prilikom je utvrđeno da naselje ima slojeve od starčevačke, preko vinčanske, pa sve do bronzanodobnih kultura. U periodu od 2007. do 2009. godine izvršeno je drugo arheološko iskopavanje, u saradnji tima arheologa Prahistorijskog instituta iz Beča i Muzeja istočne Bosne iz Tuzle. U posljednjim arheološkim iskopavanjima 2018. godine, učestvovali su i studenti Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, zajedno sa doc. dr Mersihom Imamović, te studentima Katedre za arheologiju u Sarajevu, uz konsultanta doc. dr Adnana Kaljanca iz Instituta za arheologiju u Sarajevu, te voditelja Dženana Brigića, MA arheologije.

Tokom najnovijih (neobjavljenih) istraživanja otvoreno je ukupno pet sondi. Sonda 1, dimenzija 4 x 4m, originalno je otvorena, ali zbog vremena i nalaza svedena je na 1,50 x 1,80m. U Sondi 2, dimenzija 3 x 3m, ustanovljeni su nalazi, ali je zaključeno da ona izlazi izvan okvira vremenskog perioda koji se istražuje. Sonda 3, dimenzija 3 x 2m, kopana je u dubinu od oko pola metra, ali u njoj nisu pronađeni nikakvi nalazi iz neolita. U Sondi 4, dimenzija 2 x 1,5m, ustanovljeni su značajni arheološki nalazi. Peta sonda odnosi se na Usjek 1, dimenzija 1,5 x 1m, u kojem su otkriveni nalazi srodni nalazima u Sondi 1.

Istraživanju je prethodio terenski pregled, geofizička snimanja i probno arheološko sondiranje koje je izvršeno 16.5.2018. godine. Tom prilikom je definisana rasprostranjenost i utvrđen tačan položaj budućih sonde. Pokretni arheološki nalazi su uredno signirani, potom očišćeni, te dokumentirani u skladu i sa pravilima arheološke struke. Nakon procesa stručne obrade pokretni arheološki nalazi su pohranjeni u Muzej istočne Bosne u Tuzli.

Tok istraživanja

Prvog dana arheološkog iskopavanja otvorene su: Sonda 1 i Sonda 2, te Sonda 3, paralelna sa Sondom 1 u pravcu istoka, malo većih dimenzija (3 x 2 metra). Međutim, zbog pojavljivanja predmeta iz moderne austrougarske gradnje u Sondi 2, te crvenkaste keramike, zajedno sa kućnim ljepljivom u Sondi 3, te su sonde iz praktičnih razloga ostavljene za neka dalja istraživanja.

Slika 1. Sonda 3

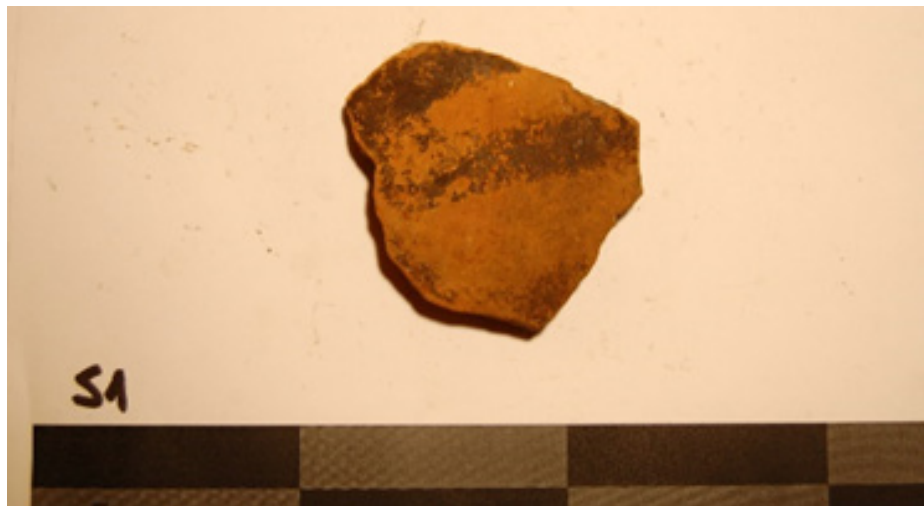
Slika 2. Austrougarski period

Tokom iskopavanja u Sondi 1 pojavio se dubok kulturni sloj neolitske keramike, životinjskih kostiju, ali metalnih nalaza nije bilo. Pronađeno je dosta posudica, sa okruglim dnom, koje su se počele pojavljivati na dobini od 1.5m. Sonda je kopana do dubine od 2.4 metra gdje se došlo do zdavice.

Slika 3. Sonda 1: Dno okrugle posude sa zidovima

U neposrednoj blizini Sonde 1 otvorena je manja sonda nazvana Usjek 1. Prvi metar je bio uništen zbog kopanja temelja za objekat Doma kulture, ali kada se došlo do narednog sloja, pronađeni nalazi su odgovarali Sondi 1. Također je, na dnu sonde, pronađena kamena sjekira i fragmenti slikane keramike. Obje sonde su kopane u dubinu od oko 2.4m. Dok se u Sondi 1 došlo do zdravice, u Usjeku 1 nije.

Slika 4. Fragment slikane keramike

Slika 5. Fragment slikane keramike

Da bi dobili bolji uvid i proširili sliku lokaliteta, uz dozvolu vlasnika parcele, otvorena je i Sonda 4. Na dubini od oko pola metra ustanovljen je kulturni sloj sa kvalitetnijom keramikom, boljeg sastava i ljepših ukrasa. Ispod sloja humusa, otkrivena je keramika svjetlije, narandžaste boje. Na dubini od oko 1,5m pronađeni su tragovi gareži, ispod kojeg je bio deblji crvenkasti sloj pomiješan rastresitim kućnim ljepkom i keramikom. U zapadnom dijelu sonde, ispod sloja kućnog ljepka, ustanovljeni su uredno složeni kameni profili, koji su svojim izgledom podsjećali na podnice. U neposrednoj blizini podnice otkrivena je amfora većih dimenzija, koja se zbog rastresitosti zemlje, raspala. Kako je već došlo vrijeme da se radovi privedu kraju, sonda je zatvorena i ostavljena za buduća arheološka iskopavanja.

Slika 6. Sonda 4: Pločani kamen i amfora

Na probnim arheološkim iskopavanjima na lokalitetu Gornja Tuzla (16. maj 2018.), učestvovali su studenti Filozofskog fakulteta Odsjeka za historiju, i to: Parlić Amina, Bedak Sedin, Bikić Nermina, Muharemović Ibrahim, Zukanović Edin, Tadić Valentina i Mušić Sanita. Na istom lokalitetu, u periodu od 27. do 31. augusta 2018., obavljena su nova arheološka iskopavanja, u kojima su učestvovali studenti Odsjeka za historiju u sljedećem sastavu: Parlić Amina, Bedak Sedin, Bikić Nermina, Muharemović Ibrahim, Mamanović Denis, Haračić Eldar, Ahmed Delić, Odošić Ševal, Zukanović Edin, Hasanović Almedin i Arifović Suljo.

Sedin Bedak - Amina Parlić - Nermina Bikić